

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/45/2022
Identifikačné číslo spisu:	1420010310
Dátum vydania rozhodnutia:	11.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1420010310.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 11. októbra 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného N. C., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajkyne JUDr. Ingrid Haulíkovej, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. mája 2021, sp. zn. 2To/28/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného N. C. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 22. marca 2021, sp. zn. 2T/48/2020, obvineného N. C. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznal vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) na skutkovom základe v rozsudku uvedenom, za čo mu podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň súd zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Malacky, sp. zn. 1T/90/2020, z 21. decembra 2020, právoplatného 18. januára 2021, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. bolo obvinenému (vtedy obžalovanému) uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou a podľa § 287 ods. 1 Tr. por. mu bola uložená povinnosť na náhradu škody poškodenému C. B. vo výške 5 200,- eur, pričom so zvyškom nároku na náhradu škody bol odkázaný na civilný proces.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 2To/28/2021 z 26. mája 2021 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), na základe odvolania obvineného podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 2T/48/2020 zo dňa 22. marca 2021 v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obžalovaného N. C. vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a uložil mu rovnaký súhrnný trest odňatia slobody so zaradením pre jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom strázenia, ako aj ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou

formou. V rámci adhézneho konania rozhodol krajský súd rovnako nezmenene ako prvostupňový súd.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený vo svoj prospech, prostredníctvom obhajkyne JUDr. Ingrid Haulíkovej, dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V odôvodnení dovolania obvinený predovšetkým zrekapituloval priebeh trestného konania a vyslovil námietku nepreukázania výšky odcudzených finančných prostriedkov. Poukázal na odôvodnenie rozhodnutia, poukázal na výpoveď poškodeného C. B. a výpovede svedkýň D. T. a G. Y., zhodnotil skutkový stav a uzavrel, že žiadnym dôkazom nebolo doložené to, že poškodený mal v peňaženke peňažnú sumu vo výške 5200,- eur tak, ako sa to uvádza v rozhodnutí. Takéto tvrdenie poškodeného nebolo podložené žiadnou inou výpoveďou. Výpoveď je, podľa názoru obvineného rozporná, pričom v spise nie je žiaden dôkaz o tom, že poškodený si tieto peniaze prevzal v príslušnom peňažnom ústave, ak aj žiaden dôkaz o tom, o aký účet sa jednalo, na koho bol vedený, kedy došlo k prevzatíu týchto finančných prostriedkov. Poškodený je osobou závislou na psychotropných a omamných látkach.

Súdy napriek tomu uverili poškodenému a urobili právny záver, že obvinený spôsobil poškodenému svojím konaním väčšiu škodu, skutok právne posúdil podľa § 188 ods. 2 písm. b) Tr. zák., s ktorým právnym názorom sa nestotožňuje.

Na základe uvedeného mal obvinený za to, že postupom súdov nižšieho stupňa došlo k naplneniu dovolacích dôvodov, rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v jeho neprospech, preto požiadal dovolací súd o nápravu takéhoto nezákonného konania tým, že zruší dotknuté rozhodnutie krajského súdu a prikáže vec tomuto súdu znova prerokovať a rozhodnúť.

Dovolanie bolo v zmysle § 376 Tr. por. zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor okresnej prokuratúry vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že jeho dovolacia námietka sa týka skutkových zistení, resp. hodnotenia vykonaných dôkazov, pričom takéto námietky nemôžu zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pretože dovolanie neslúži k revízii skutkových zistení urobenými súdmi prvého a druhého stupňa. Preto prokurátor navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), h), § 566 ods. 3 Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), a súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 a § 371 ods. 4 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Najvyšší súd však zistil, že dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vo všeobecnosti Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávnych väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa však týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich subsumpcie a hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych

názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu podľa § 371 Tr. por., v opačnom prípade je dovolací súd oprávnený subsumovať námietky pod iný, zodpovedajúci dovolací dôvod tak, aby riadne podliehali dovolaciemu prieskumu, prípadne dovolanie vecne nepreskúmať, ak ide o námietky, ktoré nespádajú pod žiaden dovolací dôvod a sú v dovolacom konaní nepreskúmateľné (por. R 120/2012).

Obvinený uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku a nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je pochybenie súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to v takej intenzite, že to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a contrario § 371 ods. 5 Tr. por.). O nesprávnu aplikáciu práva ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin v tomto prípade nešlo, alebo ak išlo o iný trestný čin, než ten, ktorý sa nachádza v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podradený) pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom takáto nesprávna subsumpcia bola v neprospech obvineného (teda spravidla pôjde o prísnejšie skutkovú podstatu). Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potom nesprávna aplikácia určitého ustanovenia hmotnoprávnej povahy.

Po posúdení obsahu dovolacích námietok Najvyšší súd dospel k záveru, že podstatu tvorí nesúhlas obvineného s ustáleným skutkovým stavom (jeho rozsahom a správnosťou) a s hodnotením vykonaných dôkazov. Ide o námietky súvisiace s ustálením výšky spôsobenej škody, hodnotenia výpovedí a ďalších dôkazov, spochybňovanie hodnovernosti, nesprávne vyhodnotenie dôkazov, hodnotenie dôkazov v neprospech obvineného, nepreukázanie skutkového stavu a samotného skutku, či znakov skutkovej podstaty trestného činu. Obvinený analyzuje a hodnotí dôkaznú situáciu, polemizuje so skutkovými závermi súdov nižšieho stupňa a napáda spôsob hodnotenia dôkazov prezentujúc opačné, vlastné závery. Najvyšší súd však zdôrazňuje, že v dovolacom konaní nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (pokiaľ nejde o výnimku podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), čo je explicitne vyjadrené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por. Zabezpečiť správnosť a úplnosť skutkových zistení a následne ustáliť skutok (ktorého súčasťou je aj dikcia o výške škody) je vecou súdu prvého stupňa, prípadne korekcie odvolacieho súdu, a dovolací súd už nie je oprávnený zistený skutok skúmať ani prehodnocovať, ale musí ho ako správny prezumovať a vychádzať z neho. Rovnako to platí o hodnotení dôkazov vykonaných súdmi nižšieho stupňa, ktoré hodnotenie je predpokladom pre ustálenie skutkových záverov. S ohľadom na uvedené tieto námietky nebolo možné podradiť pod žiaden dovolací dôvod, pretože nespádajú do rozsahu dovolacieho prieskumu, a z tohto dôvodu sa nimi dovolací súd nemohol ani meritórne zaoberať.

Obvinený vo svojom dovolaní namieta výšku škody, ktorá podľa neho nebola dostatočne preukázaná. Taktiež konštatoval, že súdy určili výšku škody iba najmä na základe výpovede poškodeného, ktorý je nedôveryhodnou osobou. V podstate mal za to, že nebol naplnený pojmový znak kvalifikovanej skutkovej podstaty, že poškodenému spôsobil väčšiu škodu v zmysle § 188 ods. 2 písm. b) Tr. zák. Takto prezentovanú argumentáciu však najvyšší súd nemohol prevziať za svoju, keďže námietka týkajúca sa preukazovania výšky škody je námietkou skutkovou, čo zvyrazňuje okrem iného aj skutočnosť, že škodu ustálili súdy nižších stupňov a je obsiahnutá v skutkovej vete rozhodnutia. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (výnimkou je v danom smere len dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Nad rámec uvedeného

najvyšší súd dodáva, že z odôvodnení rozsudkov okresného, ako aj odvolacieho súdu je zrejmé, že súdy sa s námietkami obvineného, okrem iného aj vo vzťahu k výške škody spôsobenej poškodenému zaoberali a dostatočným spôsobom sa s jeho obhajobnou argumentáciou v tomto smere vysporiadali.

Pokiaľ ide o právne posúdenie veci v tejto otázke teda najvyšší súd nevzhliadol opodstatnenosť námietok obvineného. Vychádzajúc zo skutkových záverov ustálených súdmi nižšieho stupňa, ktoré nie je už oprávnený skúmať a meniť dospel k tomu, že z vymedzenia skutku tak, ako bol naformulovaný, je zrejmé, že naplnia znaky zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. tým, že obvinený svojím konaním proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a spôsobil ním väčšiu škodu, čím naplnil skutkovú podstatu tohto trestného činu v jeho kvalifikovanej podobe. V danej súvislosti je potrebné dodať, že dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (R 47/2008).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa nepreukázala existencia dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Senát Najvyššieho súdu na základe vyjadreného dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.